

ДЕТЕ НА СВОЕТО ВРЕМЕ

(Отъ Д. Уста-Генчевъ.)

Презъ есенята на 1915 год. бащата на четиригодишния Мичо — капитанъ отъ пехотата — се готвѣше да замине на бойното поле. Единъ войникъ му докара коня отъ казармата и го чакаше на улицата предъ тѣхната кѣща. По едно време капитанътъ излѣзе вънъ, носейки на рѣцѣ своята първа рожба Мичо, а подиръ него дотърча по стѣлбата майката съ зачервени очи. Втори пѣтъ жената изпращаше на бойното поле мъжа си, на чиито гърди се виждаше орденъ за храбростъ. Тя бѣ си поплакала малко и се мъчеше да покаже твърдостъ; още тогава той бѣ ѝ издумалъ ядосано: „Азъ не мога да търпя, да ми се цили човѣкъ напреде“. Подиръ нея на двора излѣзе све кърва ѝ — жена престаряла, облечена отъ горе до долу въ черно. Войникътъ даде честъ на офицера и почна да поправя стремената на коня, който не стоеше спокойно, а копаеше съ предния си кракъ. На гърба му се виждаше старо седло съ пълни кожани торбички отпредъ и отзадъ.

— Готова ли е ротата, Петко? попита офицерътъ.

— Тѣй верно, господинъ капитанъ! отговори войникътъ. Другитѣ роти се построиха вече на двора.

Бащата, напълно стѣкменъ за походъ, тури усмихнатъ Мичо на коня си и, като го крепеше внимателно, накара войника да го разведе насамъ-нататъкъ по улицата. Детето се радваше много, мѣташе си крачетата и викаше: „деее“. Майка му отъ натжжена стана малко весела. Баба му почна да се смѣе съ гласъ. Баща му издума, че става за кавалеристъ, взе бързо Мича, целуна го продължително и го подаде на бабата. Жена му съ насълзени очи забодѣ китка на неговитѣ гърди. Офицерътъ се разцелува съ дветѣ, погали Мича за брадичката, издума „сбогомъ“ и се метна бързо на коня. Домашнитѣ му го изгледаха, докато се затули въ прашната улица, която отива къмъ казармата.

Следъ два-три дена отъ близкото село дохода жената и майката на Петко — отъ четири месеца насамъ ординарецъ на ротния си командиръ. Тѣ отишли на една гара, презъ

дето миналъ полка, натоваренъ на дълъгъ влакъ; но толкова малко се бавилъ тамъ, щото като луди тичали отъ единъ вагонъ на други и не можле да го видятъ. Тѣ помислили, че Петко трѣбва да не е още заминалъ, та дошли и дветѣ въ града, да го потърсятъ въ кѣщата на ротния му командиръ.

— Вашия Петко замина, заедно съ моя мъжъ, каза жената на офицера и ги покани да влѣзатъ вътре.

— Завчера и двамата заминаха, прибави нейната свекърва и пожела щастливо завръщане на всичкитѣ.

Селенкитѣ разправиха, какъ била обявена мобилизацията по селата; нейде дрънкали камбанитѣ презъ нощта, нейде кметоветѣ гърмали съ пушки и пищови. Навсѣкжде запаснитѣ потеглили радостни за своитѣ полкове, предвождани отъ гусли, гайди и тѣпни.

Свекървата пъкъ разправи на селенкитѣ, че обичала Петка и милѣяла за него, сѣкашъ ѝ е синъ. „Хемъ смиренно, хемъ послушно момче“, прибави тя, „обичаше нашия Мичо, като свое дете; бавяше го наедно съ насъ“. Мичовата майка, засмѣна до уши, показва на селенкитѣ дървената пушка, която не само му направилъ Петко, но и го училъ, какъ да я държи, да гърми и мушка съ нея, какъ да командува по военному и пр.

* * *

Мичо бѣ здраво дете съ валчесто като ябълка лице. Толкова приличаше на баща си, щото сѣкашъ бѣ „одралъ кожата му“, както казва поговорката. Често пѣти бащата го грабваше подъ мисцитѣ и го издигаше на високо, думайки: „ей-толкова да порастнешъ“. Когато майката постилаше на пода нѣкоя голѣма кърпа, да свие нѣщо въ нея, Мичо побързваше да стѣпи върху ѝ, безъ да знае защо. Детето не можеше още да разбира, кога домашнитѣ му сѣ весели и радостни, кога ги мъчи нѣкоя тѣжа. Като се съберѣше съ по-голѣми отъ него деца, играеше наравно съ тѣхъ, правѣше каквото види отъ тѣхъ. Ако другаритѣ му замеряха съ камъни, яздѣха и нарамѣха тояги, и той правѣше същото, тър-